

Místní národní výbor Křivce
1957 - 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 293
Evidenční číslo pomůcky: 218

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Křivce a Místní národní výbor Křivce, vyvíjející svou činnost od 21. prosince 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1949 pod politický okres Planá u Mar. Lázní, který byl však k 31. lednu 1949 zrušen podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích a obec Křivce se stala v letech 1949 – 1960 součástí okresu Stříbro. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Křivce.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

V obci Křivce byla dne 21. prosince 1945 ustavena Místní správní komise v tomto složení: předseda Matěj Adamec, místopředseda Josef Soldát a jednatel Václav Loula. Okresní správní komise v Plané u Mariánských Lázní jmenovala MSK v Křivcích v čele s navrženým předsedou dne 4. ledna 1946. MSK již 7. května 1946 žádala OSK v Plané o možnost volby místního národního výboru, jelikož v té době byla obec již z 90% osídlena českým obyvatelstvem a MSK se skládala pouze ze 3 členů. Zda jim byla volba povolena nelze z dostupných písemností zjistit.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. V Křivcích se voleb zúčastnilo pouze 26 oprávněných voličů, takže v obci zřejmě působila i nadále místní správní komise.

Ze zápisu o ustavující schůzi MNV ze dne 15. září 1947 vyplývá, že byla uskutečněna volba místního národního výboru. Zvoleno bylo 9 členů: Jan Palán, Josef Čada, Jaroslav Vohlídal, Václav Loula, Božena Adamcová, Jaroslav Čada, Josef Myška, Jan Miksa a Josef

Hodač. Předsedou byl zvolen Jan Palán a náměstkem Josef Čada. Proti tomu se ohradila část obyvatel obce a bylo rovněž zahájeno trestní stíhání několika členů MNV. I přes vyšetřování nadřízených orgánů došlo ve dnech 3. – 7. prosince 1947 k předání MSK nově zvolenému MNV.

Ke změně došlo dne 20. prosince 1948, kdy MO KSČ v Křivcích odvolala místopředsedu MNV Josefa Čadu a dne 23. prosince 1948 byl novým místopředsedou zvolen dosavadní člen MNV Jaroslav Vohlídal. Další člen MNV Josef Myška se dne 20. dubna 1949 odstěhoval z obce, proto MAV NF navrhl dodatečně 2 nové členy MNV – Václava Růžičku a Josefa Soldáta. ONV ve Stříbře (kam po zrušení okresu Planá již obec Křivce spadala) tyto změny schválil dodatečně dne 5. května 1949 na schůzi rady.

Reorganizace MNV v Křivcích proběhla podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. Navrženo bylo 9 členů – Anna Mixová, Marie Soldátová, Jaroslav Vohlídal, Jan Palán, Zdeněk Böhm, Božena Adamcová, Anna Loulová, Matěj Adamec a Stanislav Pecka, které ONV ve Stříbře jmenoval dne 15. června 1950. Podle kategorizace MNV spadala obec Křivce do I. kategorie (do 600 obyvatel) s počtem nejméně 15 členů MNV. Na návrh ONV ve Stříbře snížil KNV v Plzni výměrem ze dne 27. června 1950 počet členů MNV a rady (podle § 19 a 20 vl. nař. č. 14/1950 Sb.) na 9, resp. 3, z důvodů malého počtu obyvatel (68). Ze zápisu o průběhu ustavující schůze nově zvoleného MNV ze dne 15. června 1950 vyplývá, že předsedou MNV byl zvolen Zdeněk Böhm, místopředsedou Jaroslav Vohlídal, finančním referentem Matěj Adamec, školským referentem Božena Adamcová a vyživovacím referentem Marie Soldátová. Dále byla ustanovena komise pro polní práce (Jaroslav Vohlídal, Jaroslav Adamec, Zdeněk Böhm) a místní vyživovací komise (Marie Soldátová, Růžičková, Stanislav Pecka).

Předseda MNV Zdeněk Böhm ve funkci působil pouze rok, neboť bylo zjištěno, že v době okupace byl příslušníkem nacistické organizace. Na základě této skutečnosti ONV ve Stříbře odvolal dne 4. dubna 1951 Zdeňka Böhma z funkce předsedy i členství v MNV v Křivcích. Až do volby nového předsedy MNV funkci vykonával místopředseda Jaroslav Vohlídal. Na uvolněné místo v MNV jmenoval ONV nového člena Josefa Adamce. Volba nového předsedy MNV se konala dne 26. dubna 1951 při schůzi pléna. Na funkci předsedy byl navržen a zvolen dosavadní místopředseda Jaroslav Vohlídal a zároveň novým místopředsedou byl zvolen Josef Adamec. Předseda MNV Jaroslav Vohlídal ve funkci působil až do voleb v roce 1954.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka,

popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byly voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Jak je patrné ze zápisu o sčítání hlasů bylo ve volbách zvoleno 9 členů do MNV: Josef Soldát, Václav Hodač, Anna Loulová, Anna Miksová, Jan Palán, Jaroslav Vohlídal, Matěj Adamec, Jaroslav Adamec, Stanislav Pecka. Další vývoj MNV v obci Křivce lze vzhledem k absenci archivních dokladů dokumentovat pouze ze zpráv o výsledcích revizí provedených ONV ve Stříbře. Funkci předsedy MNV zastával od 1. června 1954 Jaroslav Adamec a funkci tajemníka Josef Soldát. Účetní službu vedl do 30. listopadu 1954 Matěj Adamec a od 1. prosince 1954 Ladislav Jarkovský.

Po volbách v květnu 1957 byl předsedou MNV zvolen od 1. června 1957 Jan Kalčík a tajemníkem Jan Palán. Do 30. září 1957 vedl účetní službu Ladislav Jarkovský, po té převzal účetnictví od 1. října 1957 tajemník Jan Palán. Ostatní členy MNV se, bohužel, nepodařilo zjistit. Předseda MNV Jan Kalčík ve funkci setrval zřejmě až do sloučení obce v roce 1960.

Z revizních zpráv zároveň vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla zcela nedostačující, funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení.

S účinností od 1. července 1960 došlo ke sloučení obce Křivce s obcí Řešín v souvislosti s novou územní reorganizací okresu Tachov, provedenou na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Slučování obcí pro nové území okresu Tachov projednala a schválila rada ONV ve Stříbře dne 22. dubna 1960. Obec Křivce se tak stala osadou obce Řešín a od 1. července 1960, kdy došlo ke zrušení okresu Stříbro, přešly Křivce již sloučené s obcí Řešín do okresu Tachov. Avšak toto sloučení nebylo konečné, neboť s účinností od 1. ledna 1964, při dalších územních změnách v okrese Tachov, byla místní část Křivce s obcí Řešín přiřčena k obci Bezručice.

Předsedové MSK a MNV v Křivcích v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Matěj Adamec	21. 12. 1945	1947 (MSK)
Jan Palán	15. 9. 1947	květen 1950 (MNV)
Zdeněk Böhm	15. 6. 1950	4. 4. 1951
Jaroslav Vohlídal	26. 4. 1951	květen 1954
Jaroslav Adamec	1. 6. 1954	květen 1957
Jan Kalčík	1. 6. 1957	červen 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Písemnosti MSK, resp. MNV Křivce byly ukládány ve spisovně původce. O tom ostatně informuje i jediný protokol o archivní odborné dohlídce provedené 18. listopadu 1953. V něm je uvedeno, že ve spisovně MNV byly uloženy zápisy ze schůzí MNV z let 1947 – 1953 a blíže neurčené spisy z let 1945 – 1952. Pro okresní archiv byly vybrány a ve spisovně MNV ponechány pouze zápisy ze schůzí MNV z let 1947 – 1953 a dále bleskovky a statistická hlášení. O ostatní písemnosti neměl archiv zájem a byly vyskartovány (cca 150 kg). Zápisy ze schůzí a ani ostatní vybrané písemnosti se do archivu nikdy nedostaly. V roce 1957 tehdejší okresní archivářka bezvysledně urgovala na MNV jejich předání. Dne 1. srpna 1960 byla do okresního archivu předána razítka zrušeného MNV. Co se stalo s ostatními písemnostmi není možné zjistit, patrně vzaly za své ve spisovnách nástupnických MNV Řešín a MNV Bezručice. Přestože nedošlo k žádnému oficiálnímu předání archiválií byl 31. prosince 1968 zaveden evidenční list JAF. Ten zmiňuje 1 karton z let 1945 – 1950, ale neuvádí jakékoliv okolnosti o jeho převzetí ani tematický popis písemností. Je tedy otázkou zda tento karton opravdu obsahoval písemnosti MNV Křivce, či zda vůbec existoval. Jak se do archivu dostaly dochované finanční knihy není možné zjistit. Patrně byly předány některým z nástupnických MNV.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor MNV Křivce tvořen 2 kartony a 7 razítky z let 1945 – 1960. Karton projektové dokumentace nebyl datován a až při inventarizaci bylo zjištěno, že se jedná o písemnosti z let 1984 – 1989, které náleží do nástupnického MNV Bezručice. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž, s negativním výsledkem, prověřeny archiválie nástupnických MNV Řešín a Bezručice. Při inventarizaci archivního souboru MNV Křivce byl do MNV Bezručice přesunut 1 karton projektové dokumentace pískovny v Křivcích z let 1984 – 1989.

V archivním souboru MNV Křivce byla rovněž provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č.j.:SOAP/090-0434/2007-40.02 ze dne 31. 7. 2007 a schválený č.j.: SOAP/008-2549/2007 ze dne 29. 11. 2007), při níž byla vyřazena 1 kniha dlužníků z let 1958 – 1960, formuláře měsíčních výkazů o živočišné výrobě a hlášení změny stavu hospodářských zvířat z roku 1960 a 7 razítek z let [1950 – 1960], v celkovém rozsahu 0,30 bm.

Vzhledem k velmi nepatrnému množství dochovaných archiválií (3 účetní knihy) nebyl použit ani Návrh metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR. Torzo archiválií bylo seřazeno pouze podle jejich logického uspořádání.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Vzhledem k zanedbatelnému rozsahu fondu MNV Křivce lze poměrně těžko hovořit o konkrétní využitelnosti dochovaných písemností. Přesto jsou dochované archiválie jediným přímým pramenem pro poznání historie obce po roce 1945 a také jediným pozůstatkem z fungování MNV.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Křivce uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v červenci 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20e , kart. č. 25 Členové MSK (MNV) 1945 – 1949, obce E – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 29 Seznam členů MSK (MNV) 1945 – 1947, obce B – Z

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 30 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1946

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 31 Evidence členů MNV 1946 – 1953, obce B – M

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 425, sign. 54, kart. č. 286 Reorganizace MNV 1950 – 1952, B – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 543, sign. 603, kart. č. 706 Přehled o sloučení obcí

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce J – K (1957 – 1958)

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 513 Volby 1954, zápisy o hlasování do jednotlivých MNV

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce K – L (1958 – 1961)

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm. – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

evid. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

JAF – jednotný archivní fond

kart. – karton

KNV – krajský národní výbor

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MRK – místní rolnická komise

MSK – místní správní komise

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

vl. nař. – vládní nařízení

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
---------	-------	---------------	----------------

Úřední knihy

Knihy účetní

1	Kniha příjmů	1957 – 1960	K 1
2	Kniha výdajů	1958 – 1960	K 2
3	Deník	1960	K 3

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Křivce
Značka archivního souboru:	MNV Křivce
Časový rozsah:	1957 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	3 (3 úřední knihy)
Počet inventárních jednotek:	3
Rozsah bm:	0,05
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl